

О. А. Тарасенко,
аспірант, Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-1198-9175>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.22.276

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ

О. Tarasenko,
Postgraduate student, Educational and Scientific Institute of Public Administration and Public Service of the
Taras Shevchenko National University of Kyiv

IMPLEMENTATION OF THE STATE LANGUAGE POLICY IN UKRAINE: EUROPEAN CONTEXT

Актуальність дослідження державної мовної політики України зумовлена значними соціаль-но-політичними та культурними трансформаціями, що відбуваються в Україні в умовах війни, активного євроінтеграційного курсу та внутрішніх викликів національного розвитку. Мовне пи-тання в Україні є не лише культурним феноменом, але й важливим фактором державного буді-вництва, суспільної інтеграції та національної безпеки.

Встановлено, що Закон України "Про забезпечення функціонування української мови як дер-жавної", прийнятий у 2019 році, є ключовим документом, що регламентує використання украї-нської мови в публічній сфері. Однак реалізація цього закону зіткнулася з низкою викликів, по-в'язаних із різноманіттю регіональних мовних практик, соціальними розколами та політични-ми маніпуляціями. Це вимагає глибшого аналізу ролі інституцій публічного управління у забез-печенні ефективної державної мовної політики, що спрямована на зміцнення національної іден-тичності, забезпечення прав громадян та гармонізацію міжетнічних відносин. На тлі війни з ро-сією питання мовної ідентичності набуває особливої важливості, адже мовна політика тісно по-в'язана з безпекою та протидією інформаційній агресії. Крім того, децентралізація та активне залучення органів місцевого самоврядування до формування та реалізації державної мовної політики створюють нові можливості та виклики для координації дій між різними рівнями вла-ди.

Складна соціокультурна ситуація у східних та південних регіонах, де російська мова історич-но має сильні позиції, вимагає достатньо виваженого підходу з боку державних інституцій. Отже, дослідження сучасного стану державної мовної політики дозволить глибше зрозуміти роль уп-равлінських механізмів у її забезпеченні, зокрема в контексті запровадження механізмів її ре-алізації, моніторингу та адаптації до суспільних потреб. Це також допоможе окреслити напря-ми подальшого розвитку мовної політики як інструменту національної консолідації та безпеки в умовах глобальних і внутрішніх викликів. У роботі висвітлено не лише основні положення нау-кових досліджень мовної політики в контексті євроінтеграційних процесів, а й схематично вик-ладено систему чинників державної мовної політики, що дозволило провести дослідження комплексно.

The importance of analyzing the state language policy of Ukraine is highlighted by the significant social, political, and cultural changes occurring in the country amidst the war, a strong commitment to European integration, and ongoing internal challenges to national development. The language issue in Ukraine is a significant factor in state-building, social integration, and national security, extending beyond mere cultural phenomena.

The Law of Ukraine "On Ensuring the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language," enacted in 2019, is the principal document governing the use of Ukrainian in public sphere. Implementing this law has encountered various challenges, including diverse regional language practices, social divisions, and political manipulation. This necessitates a comprehensive examination of the role of public administration institutions in implementing an effective state language policy. This policy aims to strengthen national identity, protect citizens' rights, and promote harmony among different ethnic groups. In light of the war with Russia, linguistic identity has become particularly significant, as language policy is closely tied to security and the fight against information aggression. Decentralization and active involvement of local self-government authorities in forming and implementing the state language policy are proven to create new opportunities and challenges for coordination among different levels of government. The complex socio-cultural situation in the eastern and southern regions, where the Russian language has historically held a strong position, necessitates a balanced approach by state institutions. Thus, a comprehensive study of the current state language policy will provide a better understanding of how management mechanisms contribute to its effectiveness. This includes exploring the implementation, monitoring, and adaptation of the policy to meet social needs. It will also help to outline the directions for further development of language policy as a tool for national consolidation and security in response to global and domestic challenges. The article not only outlines the key provisions of scientific research on language policy in the context of European integration, but it also presents a clear overview of the factors influencing state language policy. This structured approach has enabled a comprehensive examination of the subject.

Ключові слова: державна мовна політика, інститути публічного управління, євроінтеграційні процеси, мовне середовище країн ЄС.

Key words: state language policy, public administration institutions, European integration processes, language environment of the EU countries.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Мовна політика завжди була і залишається одним із ключових чинників національної ідентичності, соціальної згуртованості та державного суверенітету. В умовах глобалізаційних процесів, інтеграції України у європейський політичний та економічний простір, а також з урахуванням внутрішньоєвропейських політичних і соціальних трансформацій питання державної мовної політики набуває особливого значення. За останнє десятиліття Україна пережила низку подій, які суттєво вплинули на її мовне середовище, включно з політичними кризами, війною на сході, анексією Криму та зростанням ролі національно-культурних рухів.

Усі ці фактори загострили потребу в перегляді та реформуванні підходів до реалізації державної мовної політики в Україні.

Сучасні тенденції реформування державного управління в Україні спрямовані на підвищення прозорості, відповідальності та інклюзивності процесів прийняття рішень. У контексті мовної політики це означає, що держава має створити умови для рівного доступу до мовних прав усіх громадян, незалежно від їхнього етнічного походження чи мовних уподобань. Це особливо важливо в умовах децентралізації, де мовне питання може стати інструментом політичної маніпуляції або соціальних конфігурацій.

Таким чином, дослідження процесів державної мовної політики є важливим кроком до розуміння того, як держава може забезпечити стабільність і розвиток

українського суспільства, зберігаючи при цьому мовне різноманіття та захищаючи національну ідентичність.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню впливу державного управління на процеси формування та реалізації державної політики в окремих сферах суспільного життя, зокрема питанням дослідження проблематики державного регулювання мовної політики присвячено праці вітчизняних науковців В. Бакуменка, В. Гошовської, І. Лопушинського, П. Надолішнього, М. Пірен та ін.

Заслужують на увагу й дослідження І. Кресіна, К. Вітмана та А. Коваленко, які визначають стратегічні пріоритети політико-правового розвитку України в контексті європейської інтеграції й, зокрема стратегічне бачення євроінтеграційного виміру мовної політики України [19, с. 272].

У даному контексті важливо виокремити позицію Ю. Куц та О. Сергєєвої, якими, по-перше, проаналізовано проблематику практичного втілення вимог Конституції України не лише в аспекті розвитку мов в Україні, а й щодо їх застосування; по-друге, виявлено факт наявності в нашій державі процесів русифікації та гальмівний характер мовної реабілітації громадян України, зрусифікованість вищої освіти та повільність втілення механізмів державної мови в навчально-виховні процеси. Загалом, як зазначають у своїх дослідженнях Ю. Куц та О. Сергєєва — функція підтримки державної мови є однією з керівних функцій у сфері державної внутрішньої політики та покликана забезпечити єдиний політичний, економічний та освітній простір на всій території нашої держави [4, с. 16].

Заслужують на увагу наукові праці, у яких здійснено системний аналіз та визначено основні дискусійні питання щодо формування та законодавчого забезпечення упровадження мовної політики; окреслено напрями поширення застосування державної мови в Україні — Ю. Куц [5]; реалій та перспектив державної мовної політики в Україні, формування та реалізації державної мовної політики в галузі освіти України — І. Лопушинський [7, 8]; формування сутності та наукового змісту поняття мовна політика — О. Левченко, Т. Ковальова, І. Плотницька [6].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є комплексна та системна характеристика сучасної державної мовної політики в Україні у контексті інтеграції до мовного простору Європейського Союзу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Обов'язковими передумовами концептуалізації державної мовної політики є розуміння її теоретико-методологічних засад (у тому числі, її суті, мети, функціонального навантаження, організаційного та інституційно-інструментального супроводження і ін.), знання закономірностей її реалізації та факторів впливу на неї у конкретних історичних умовах.

В "Енциклопедії державного управління" (2011 р.) мовну політику визначено як сукупність ідеологічних принципів і практичних заходів щодо розв'язання мовних проблем у державі, соціумі. Особливо складна мовна політика в багатонаціональній державі, оскільки в ній слід враховувати такі чинники, як дво- або багатомовність, своєрідність національного складу і міжнаціональних відносин, роль окремих мов і їхніх носіїв у громадському житті [6, т. 1, с. 364]. Досліджуючи розвиток мови як віддзеркалення впливової ролі держави Н. Попович у науковій галузі державного управління поняття "мовна політика" визначає як демонстрацію ставлення держави в особі органів державної влади до вирішення мовних проблем у конкретній країні [10].

Разом з тим, слід зазначити, що у контексті оцінки сучасного стану державної мовної політики в Україні варто зазначити, що у 2022 році Україну прийнято до мовного простору Європейського Союзу (далі — ЄС). Важливо акцентувати увагу, що мовний простір ЄС об'єднує мовні інституції держав, що входять до складу ЄС, на національному рівні. Серед основних завдань, в рамках мовного простору ЄС, варто виокремити наступні:

- проведення контролю за реалізацією законодавства в мовній сфері,
- збір матеріалів щодо мовної політики в ЄС,
- захист державних мов,
- впровадження заохочувальних заходів задля того, аби вивчити офіційні європейські мови для того, аби забезпечити не лише мовне, а й культурне розмаїття в рамках ЄС.

Саме у зазначених питаннях, великою перевагою України в рамках інтеграції до мовного простору ЄС є можливість формування стратегії захисту державної мови на законодавчому рівні як майбутньої мови в межах ЄС [20].

Разом з тим, як зазначив Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремінь, "З огляду на перспективи вступу до ЄС Україна матиме як нові можливості, так і обов'язки щодо функціонування, популяризації та вивчення української мови як майбутньої мови ЄС. Це потребує невідкладної комплексної, системної та ґрунтовної підготовчої роботи Уряду, центральних органів виконавчої влади, освітніх, наукових та інших установ держави" [20].

Відповідно окремими рекомендаціями у контексті підготовки до даного типу євроінтеграційного процесу мовний омбудсмен рекомендував розробити та посилити такі заходи, як:

- затвердження державного стандарту з української мови як мови іноземної;
- підготовка до запровадження сертифікаційного іспит на визначення рівня володіння та опанування як іноземною мовою української мови, адже такий іспит розглядається як необхідна умова приєднання України до Асоціації укладачів мовних тестів;
- забезпечення процесів підготовки української мови до інтеграції в систему офіційних мов ЄС як майбутньої її складової у документообіг, діловодство, інші сфери життя ЄС. Така інтеграція полягатиме у розробці та затвердженні юридичної та іншої термінології, спри-

янні укладання та видання перекладних словників в електронному вигляді тощо;

— створення можливості для того, аби іноземці опановували українську мову;

— забезпечення додаткових умов для того, аби розвивався офіційний та літературний переклад, освітня, наукова, книговидавнича сфери як у світі, так і в рамках ЄС [3].

Суттєвими є результати проведеного дослідження О. Сергєєвої специфіки європейського контексту державної мовної політики в Україні. Зокрема, на увагу заслуговують розроблені авторкою теоретичні підходи, спрямовані на адаптацію досвіду ЄС щодо вирішення мовних питань саме на рівні регіонів України. Зокрема, О. Сергєєва обґрунтовує принцип додатковості, суть якого полягає в тому, що органи місцевого самоврядування ухвалюють рішення про застосування в рамках діючого законодавства додаткової мови; особливий статус такої додаткової мови, адже вона потребує державної підтримки задля свого розвитку як засіб комунікації для того, аби задовольняти специфічні етносоціальні потреби в тих випадках, коли державні установи її не використовують, такі як державні навчальні заклади та засоби масової інформації. Важливими є висновки щодо утвердження української мови на державному та регіональному рівнях як інституту державності та засобу міжнаціонального спілкування та запропонувала форми розширення сфери застосування української мови в регіонах шляхом запровадження сучасних технологій і механізмів реалізації державної мовної політики та вдосконалення чинного законодавства [18, с. 3].

Безумовно, що сучасний стан державної мовної політики в Україні є результатом багатьох змін та викликів, що виникли в контексті внутрішньополітичних та соціально-культурних процесів. Державна мовна політика, спрямована на збереження, розвиток та захист української мови як державної, активно формується в умовах потреби балансування між мовною ідентичністю та мовними правами громадян, які належать до різних етнічних груп.

Засади державної мовної політики України є передбаченими в низці нормативно-правових актів, серед яких провідне місце займає Конституція України, що визначає українську мову як єдину державну мову в Україні та покладає на державу обов'язок забезпечувати всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

До ключових нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері мовної політики України, слід віднести Закон України: "Про забезпечення функціонування української мови як державної" від 25.04.2019 р. № 2704-VIII [11], ухвалений зважаючи на Концепцію державної мовної політики, затверджену Указом Президента України від 15 лютого 2010 року № 161/2010 [14], яка визначає стратегічні пріоритети в подоланні спричинених багатомовною асиміляційною політикою колонізаторів та окупантів деформацій національного мовно-культурного і мовно-інформаційного простору та відповідно до якої повноцінне функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій тери-

торії держави є гарантією збереження ідентичності української нації та зміцнення державної єдності України; а також беручи до уваги Висновки Європейської комісії за демократію через право, відповідно до якого за особливих умов, що склалися в Україні, збалансована політика у мовній сфері вимагає належних гарантій для збереження державної мови як інструмента єднання суспільства, та Рекомендацію Європейської комісії за демократію через право українському законодавчому органу віднайти істотно прийнятніші способи підтвердження верховенства української мови як єдиної державної мови та вжити додаткових заходів для зміцнення її ролі в українському суспільстві.

Варто зазначити, що Законом України "Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин" від 15.05.2003 р. № 802-IV [16]; вказується, що при застосуванні положень Хартії (994_014) заходи, спрямовані на утвердження української мови як державної, її розвиток і функціонування в усіх сферах суспільного життя на всій території України, не вважаються такими, що перешкоджають чи створюють загрозу збереженню або розвитку мов, на які відповідно до статті 2 цього Закону поширюються положення Хартії.

З метою забезпечення додержання конституційних гарантій щодо всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя та на всій території України, посилення її консолідуючої ролі в українському суспільстві як засобу зміцнення державної єдності, урахувавши необхідність захисту національного мовно-культурного та мовно-інформаційного простору, підтримки розвитку національної культури, заохочення процесів її інтеграції у європейський та світовий культурний простір схвалено Указ Президента України "Про невідкладні заходи щодо зміцнення державного статусу української мови та сприяння створенню єдиного культурного простору України" від 31.05.2018 р. № 156/2018 [15].

В Україні схвалено Стратегію популяризації української мови до 2030 року "Сильна мова — успішна держава" (Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 р. № 596-р.), в якій визначено, що всебічний розвиток української мови як однієї з найважливіших складових національної ідентичності українського народу є гарантією національної безпеки і суверенітету України та забезпечує єднання нації. Ця Стратегія визначає мету, стратегічні цілі та основні завдання, на виконання яких має бути спрямована реалізація державної мовної політики, та охоплює всі сфери суспільного життя [17].

Окремим документом визначається Порядок взаємодії Уповноваженого із захисту державної мови з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування" (Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 819), спрямованої на захист державної мови як невіддільного елементу конституційного ладу, забезпечення дотримання порядку її функціонування і застосування, визначеного Законом України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" [13].

При цьому варто зазначити, що при розробці й прийнятті зазначених документів береться до уваги Висновок Європейської комісії за демократію через право,

відповідно до якого за особливих умов, що склалися в Україні, збалансована політика у мовній сфері вимагає належних гарантій для збереження державної мови як інструмента єднання суспільства, та Рекомендація Європейської комісії за демократію через право українському законодавчому органу віднайти істотно прийнятніші способи підтвердження верховенства української мови як єдиної державної мови та вжити додаткових заходів для зміцнення її ролі в українському суспільстві.

Водночас, варто відзначити, що сучасна державна мовна політика України виявила низку системних проблем, які впливають на її довгострокову ефективність та стабільність. Попри активне законодавче регулювання та зусилля інституцій державного управління та органів місцевого самоврядування, впровадження мовної політики зустрічає значні перешкоди, які відображаються в різних сферах суспільного життя. Такі проблеми стосуються правових, соціальних, інституційних та ресурсних аспектів мовної політики України.

На рисунку 1 схематично відображено основні чинники державної мовної політики, їх змістовна характеристика, що визначають підходи до формування та реалізації державної мовної політики та рівень її сприйняття в суспільстві. Розуміння цих чинників є важливим для аналізу сучасного стану державної мовної політики в Україні та для розробки ефективних рішень у цій сфері.

Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної мовної політики України є Міністерство культури та стратегічних комунікацій України (МКСК). У березні 2024 року Уряд України схвалив Державну цільову національно-культурну програму забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року, яка сприятиме поступовому формуванню єдиного мовно-інформаційного україномовного простору на всій те-

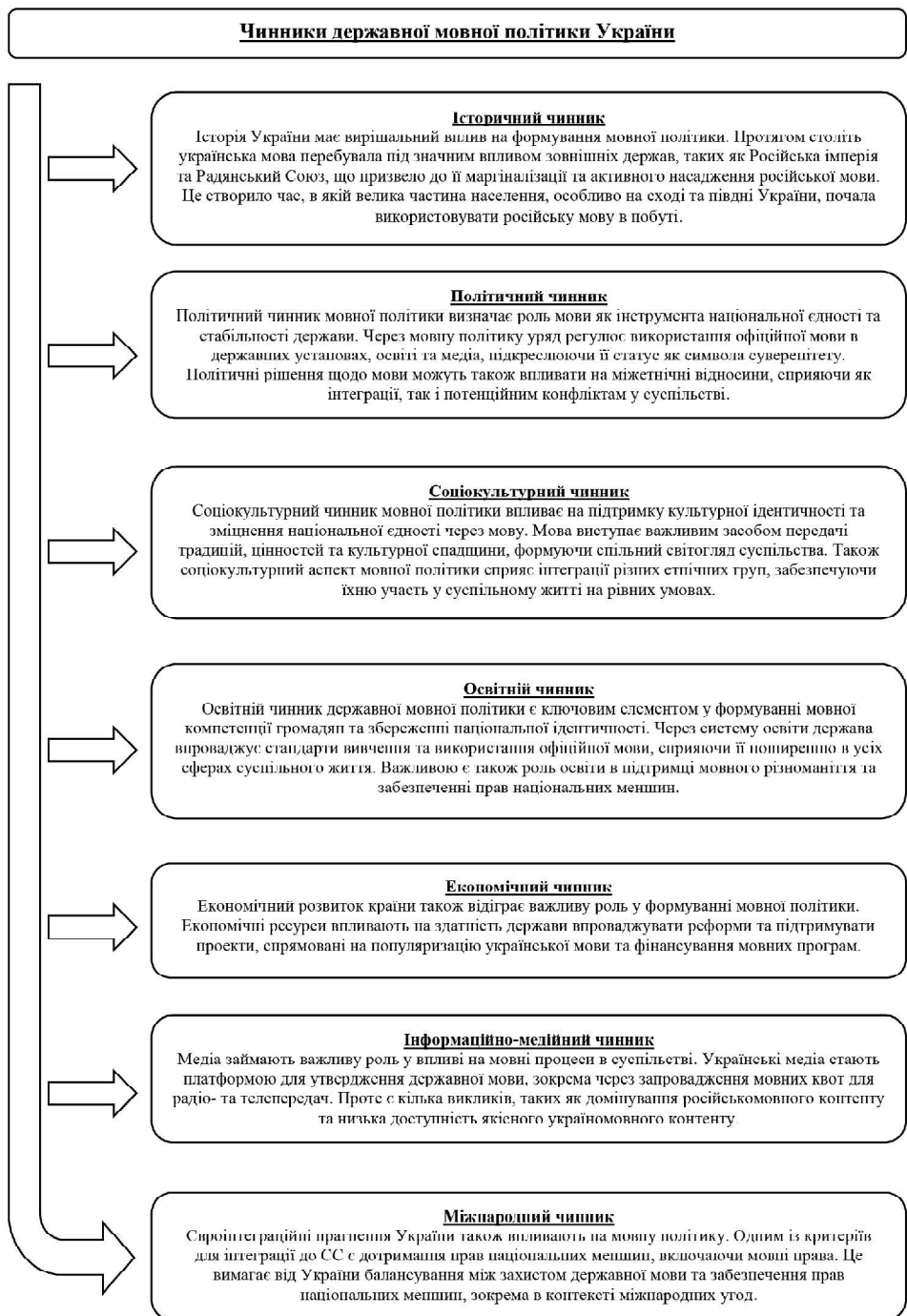

Рис. 1. Чинники державної мовної політики України

Джерело: складено автором на основі [1, 2].

риторії України. Документ також передбачає спец-проекти:

- подолання наслідків лінгвоциду державної мови та заходи з відновлення функціонування української мови на деокупованих територіях.
- інформаційні кампанії та інші заходи з промоції української мови в Україні та світі.
- удосконалення рівня володіння та викладання української мови педагогічними працівниками [12].

Документом також встановлено українську — мовою надання публічних послуг. До 2030 року 100 % держслужбовців та посадових осіб мають володіти державною мовою відповідно до вимог Українського

правопису й інших стандартів, визначених Національною комісією зі стандартів державної мови, надавати нею публічні послуги та здійснювати публічні комунікації.

Крім того, документ визначає українську, як мову комунікацій, ведення документації та споживання інформації. Для цього створюватимуть додаткові умови для опанування державної мови працівниками бізнес-сфери, а також запровадять чіткі державні стандарти, зокрема української професійної термінології.

Таким чином, модернізація українського суспільства неможлива без систематичного вдосконалення ідеологічних принципів, а ключовим аспектом такої модернізації є державна мовна політика. Ця політика повинна ставити на перший план розвиток української мови як важливого стимулу для спільності українського суспільства. Українська мова має забезпечувати всі сфери життєдіяльності країни і бути основою для інтелектуальних та політичних еліт. Загроза українському суверенітету з боку росії активізувала процеси національного й політичного самовизначення українського народу. Підтримка державної мови у всіх аспектах життя сучасного українського суспільства є необхідною умовою для зміцнення та розвитку держави та визначення українського політичного ідентитету

ВИСНОВКИ

Сучасний стан державної мовної політики в Україні є результатом складного об'єднання законодавчих ініціатив. Мовна політика в Україні є системою правових актів, програм і стратегій, спрямованих на регулювання використання мов у нашому суспільстві. Головними ж аспектами такої політики є визначення статусу української мови як офіційної, підтримку розвитку української мови як державної мови, а також збереження та підтримку мовного різноманіття країни.

Таким чином, варто відзначити, що саме мова є сильним інструментом консолідації держави, вагомою ознакою її життєдіяльності та головним фактором національної геополітичної ідентичності держави, що дає їй перспективу власної репрезентації у сучасному світі. Формування ж мовної політики є важливим напрямом діяльності держави на шляху консолідації суспільства. Мовна політика має стати не лише інструментом національної ідентичності, але й фактором соціальної захищеності населення [9].

Ключову роль в реалізації зазначених процесів відіграють євроінтеграційні процеси України в мовне середовище держав-членів ЄС, що потребує подальших наукових досліджень таких питань як доступу українських громадян до документації ЄС та інформації про діяльність інституцій ЄС; щодо реалізації європейської політики навчання іноземних мов.

Література:

- Бех В. П., Загороднова І. В. Мовна політика і мовне планування в Україні. Київ: Видавництво Академії наук України, 2008. 272 с.
- Гриценко П. Ю., Мисик Л. С. Мовна політика в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Київ: Інститут української мови НАН України, 2013. 317 с.

- Кузьменко Ю. Українській мові приготуватися до вступу в ЄС: мовний омбудсман звернувся до Кабміну з рекомендаціями. URL: <https://suspiine.media/culture/662292-ukrainskij-movi-prigotuvatisa-do-vstupu-v-es-movnij-ombudsman-zvernuvsa-do-kabminu/> (дата звернення — 16.10.2024).

- Куц Ю., Сергєєва О. Сучасна державна мовна політика України: європейський вимір. Теорія та практика державного управління. 2019. № 66. С. 16—23.

- Куц Ю. О. Сучасна мовна політика української держави: управлінсько-правовий аспект. Теорія та практика державного управління. 2017. № 1 (56). С. 14—20.

- Левченко О. П., Ковальова Т. В., Плотницька І. М. Мовна політика. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України; наук.-ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ: НАДУ, 2011. Т. 1: Теорія державного управління / наук.-ред. колегія: В. М. Князєв (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. 2011. С. 364—365.

- Лопушинський І. П. Формування та реалізація державної мовної політики в галузі освіти України: автореф. дис. ... д. держ. упр.: 25.00.02 — механізми державного управління. Київ, 2008. 38 с.

- Лопушинський І. П. Державна мовна політика в Україні: сучасні реалії та перспективи. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія". Сер.: Державне управління. 2012. Т. 194, Вип. 182. С. 20—25.

- Мова та суспільство: сучасна мовна політика в Україні. Сайт URL: <https://mcsc.gov.ua/news/movata-suspiilstvo-suchasna-movna-polityka-v-ukrayini>.

- Попович Н. Розвиток мови як віддзеркалення впливової ролі держави. Вісник Нац. акад. держ. упр. 2011. № 2. С. 267—275.

- Про забезпечення функціонування української мови як державної" Закон України від 25.04.2019 р. № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>.

- Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року. Розпорядження Кабінету міністрів України від 15 березня 2024 р. № 243-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2024-%D1%80#Text>

- Про затвердження Порядку взаємодії 8 Уповноваженого із захисту державної мови з органами державної з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 819. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-2019-%D0%BF#Text>.

- Про Концепцію державної мовної політики. Указ Президента України від 15.02.2010 р. № 161/2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161/2010#Text>.

- Про невідкладні заходи щодо зміцнення державного статусу української мови та сприяння створенню єдиного культурного простору України Укази Президента України" від 31.05.2018 р. № 156/2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156/2018#Text>.

- Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин" Закон України від 15.05.2003 р.

№ 802-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/802-15#Text>.

17. Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року "Сильна мова — успішна держава" Постанови Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 р. № 596-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596-2019-%D1%80#Text>.

18. Сергієва О.Ю. Державна мовна політика в Україні: європейський контекст: автореф. дис.... канд. наук з держ. упр.: 25.00.01 / О. Ю. Сергієва; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. Х., 2011. 20 с.

19. Стратегічні пріоритети політико-правового розвитку України в контексті європейської інтеграції: монографія / кол. авт.; за ред. І. О. Кресіної. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України; Норма права, 2024. 860 с.

20. Україну прийняли до мовного простору ЄС: що це означає. 2022. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2022/03/22/247923>.

References:

1. Bekh, V. P. and Zahorodnova, I. V. (2008), *Movna polityka i movne planuvannia v Ukraini* [Language policy and language planning in Ukraine], Vydavnytstvo Akademii nauk Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

2. Hrytsenko, P. Yu. and Mysyk, L. S. (2013), *Movna polityka v Ukraini: problemy ta perspektyvy rozvytku* [Language policy in Ukraine: problems and prospects for development], Instytut ukrains'koi movy NAN Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

3. Kuz'menko, Yu. (2024), "The Ukrainian language should prepare for joining the EU: the language ombudsman addressed the Cabinet of Ministers with recommendations", available at: <https://suspilne.media/culture/662292-ukrainskij-movi-prigotuvatisa-do-vstupu-v-es-movnij-ombudsman-zvernuvsa-do-kabminu/> (Accessed 16.10.2024).

4. Kuts, Yu. and Serhieieva, O. (2019), "Modern state language policy of Ukraine: European dimension", *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, vol. 66, pp. 16—23.

5. Kuts, Yu. O. (2017), "Modern language policy of the Ukrainian state: administrative and legal aspect", *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, vol. 1 (56), pp. 14—20.

6. Levchenko, O. P., Koval'ova, T. V. and Plotnyts'ka, I. M. (2011), *Movna polityka. Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia: u 8 t.* [Language policy. Encyclopedia of public administration], vol. 1, *Teoriia derzhavnoho upravlinnia* [Theory of public administration], NADU, Kyiv, Ukraine, pp. 364—365.

7. Lopushyns'kyj, I. P. (2008), "Formation and implementation of the state language policy in the field of education of Ukraine", Abstract of Doctor dissertation, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

8. Lopushyns'kyj, I. P. (2012), "State language policy in Ukraine: modern realities and prospects", *Naukovi pratsi Chornomors'koho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu "Kyievo-Mohylians'ka akademiiia"*. Ser.: *Derzhavne upravlinnia*, vol. 194, no. 182, pp. 20—25.

9. Ministry of Culture and Strategic Communications of Ukraine (2024), "Language and society: modern lan-

guage policy in Ukraine", available at: <https://mcsc.gov.ua/news/mova-ta-suspilstvo-suchasna-movna-polityka-v-ukrayini> (Accessed 20 Oct 2024).

10. Popovych, N. (2011), "Language development as a reflection of the influential role of the state", *Visnyk Nats. akad. derzh. upr.*, vol. 2, pp. 267—275.

11. Verkhovna Rada of Ukraine (2019), The Law of Ukraine "On ensuring the functioning of the Ukrainian language as a state language", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text> (Accessed 20 Oct 2024).

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), Resolution "On the approval of the State targeted national and cultural program to ensure the comprehensive development and functioning of the Ukrainian language as the state language in all spheres of public life for the period up to 2030", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2024-%D1%80#Text> (Accessed 10 Oct 2024).

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Resolution "On the approval of Procedure 8 of the interaction of the Commissioner for the protection of the state language with state authorities, authorities of the Autonomous Republic of Crimea, local self-government authorities", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-2019-%D0%BF#Text> (Accessed 10 Oct 2024).

14. President of Ukraine (2010), Decree "About the Concept of State Language Policy", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161/2010#Text> (Accessed 10 Oct 2024).

15. President of Ukraine (2018), Decree "On urgent measures to strengthen the state status of the Ukrainian language and to promote the creation of a unified cultural space of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156/2018#Text> (Accessed 10 Oct 2024).

16. Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine "On Ratification of European Charter for Regional or Minority Languages", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/802-15#Text> (Accessed 20 Oct 2024).

17. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Resolution "On the approval of the Strategy for the Popularization of the Ukrainian Language until 2030 "A strong language is a successful state", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596-2019-%D1%80#Text> (Accessed 10 Oct 2024).

18. Serhieieva, O.Yu. (2011), "State language policy in Ukraine: the European context", Abstract of Ph.D., Public Administration, Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy, Khark. rehion. in-t derzh. Upr., Kharkiv, Ukraine.

19. Kresina, I. O. (2024), *Stratehichni priorytety polityko-pravovoho rozvytku Ukrainy v konteksti ievropejs'koi intehtatsii* [Strategic priorities of political and legal development of Ukraine in the context of European integration], Instytut derzhavy i prava imeni V. M. Korets'koho NAN Ukrainy; Norma prava, Kyiv, Ukraine.

20. life.pravda (2022), "Ukraine was admitted to the EU language space: what does this mean", available at: <https://life.pravda.com.ua/society/2022/03/22/247923> (Accessed 20 Oct 2024).

Стаття надійшла до редакції 03.11.2024 р.